

-
- Gode språkvalg – et godt valg for institusjonen

Møte med Utdanningskomiteen ved UiO, 18.9.18

Først litt skryt!

Først litt skryt!

- UiOs språkpolitiske retningslinjer fra 2010 er gode! I innledningen heter det at UiO skal «fremme parallellspråklighet» med norsk som hovedspråk og engelsk som det primære fremmedspråket. I tillegg skal institusjonen legge til rette for språklig mangfold.

Først litt skryt!

- UiOs språkpolitiske retningslinjer fra 2010 er gode! I innledningen heter det at UiO skal «fremme parallellspråklighet» med norsk som hovedspråk og engelsk som det primære fremmedspråket. I tillegg skal institusjonen legge til rette for språklig mangfold.
- Det er bra at Universitetet i Oslo tar opp spørsmålet om norsk fagspråk og en god parallellspråklig praksis.

Først litt skryt!

- UiOs språkpolitiske retningslinjer fra 2010 er gode! I innledningen heter det at UiO skal «fremme parallelspråklighet» med norsk som hovedspråk og engelsk som det primære fremmedspråket. I tillegg skal institusjonen legge til rette for språklig mangfold.
- Det er bra at Universitetet i Oslo tar opp spørsmålet om norsk fagspråk og en god parallelspråklig praksis.
- Vi setter stor pris på at prorektor fremhever veiviseren vår for gode språkvalg i universitets- og høyskolesektoren i offentligheten

Undervisning

- Studentane møter både norsk og engelsk i heile studieløpet.
- Studieprogrammet inneheld mål for dei språklege ferdigheitene til studentane.
- Både student og undervisar meistar undervisningsspråket.
- Studentane får tospråkleg støttmateriell, som
 - tospråklege termlister til pensum på engelsk
 - støttmateriell på norsk til førelingar på engelsk

➔ **Studentane meistar både norsk og engelsk fagspråk når dei er ferdig utdanna.**

Forskning

- Engelske tekstar har norsk samandrag.
- Norske tekstar har engelsk samandrag.
- Samandrag og emneord blir registrerte i Cristin.

➔ **Norsk fagspråk blir sikra og vidareutvikla.**

Formidling

- Forskarar og masterstudentar får tilbod om kurs i skriftleg formidling.
- Tilsette som ikkje meistar skriftleg norsk godt nok, får tilbod om språkhjelp.

➔ **Forskningsresultat blir formidla på godt norsk.**

Administrative tenester

- Retningsliner for val av språk blir utarbeidde for alle skriftlege meldingar.
- Viktige tekstar og nettsider ligg føre på både norsk og engelsk.

➔ **Informasjonen blir forståeleg for alle.**

Møte og sosiale samanhengar

- Det blir utarbeidd felles køyrereglar om språkval.
- Norsk og engelsk kan nyttast i det same møtet.

➔ **Hugs at dette er gode arenaer for å praktisere språk!**

Vegvisar for gode språkval

på universiteta og høgskolane våre

medvitne språkval

kompetanseheving

kvalitet

strategi

Studentar

- får tilbod om kurs i akademisk lesing og skrivning på norsk og engelsk
- får tilbod om kurs i fagspesifikk skrivning på norsk og engelsk
- får fagspesifikke språkkurs integrert i undervisninga

➔ **Studentane får tospråklege ferdigheiter i faget.**

Vitskapleg tilsette

- som ikkje meistar norsk, får tilbod om særskilde norskkurs
- som skal undervise på eit framandspråk, får tilbod om pedagogisk trening

➔ **Vitskapleg tilsette kan undervise på både norsk og engelsk.**

Administrativt tilsette

- får tilbod om kurs i både norsk og engelsk etter behov
- får tilgang til UHRs tospråklege termbase via nettsidene til institusjonane

➔ **Språkleg kvalitet og gode språkval i intern og eksternt kommunikasjon blir sikra.**

Språkpolitiske retningsliner

- Prinsipp for språkval på alle nivå blir utarbeidd og forankra i strategien til institusjonen.
- Handlingsplan som sikrar at retningslinene blir tatt i bruk, blir utarbeidd.

➔ **Studentar og tilsette gjer gode og systematiske språkval.**

Koordinering av språktenester

- Institusjonane opprettar ei språkeining med ansvar for språkkurs, omsetjing og språkvask, gjerne i samarbeid med andre.

➔ **Sektoren sikrar språktenester med høg kvalitet.**

Hugs at norsk er både bokmål og nynorsk!

Hvorfor en veiviser for gode språkvalg?

- Universitetene og høyskolene skal være internasjonale. Samtidig skal de være forankret i norsk samfunnsliv. Universitets- og høyskolesektoren har også et lovpålagt ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk fagspråk.

Hvorfor en veiviser for gode språkvalg?

- Universitetene og høyskolene skal være internasjonale. Samtidig skal de være forankret i norsk samfunnsliv. Universitets- og høyskolesektoren har også et lovpålagt ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk fagspråk. Dette kan skape språklige dilemmaer.

Hvorfor en veiviser for gode språkvalg?

- Universitetene og høgskolene skal være internasjonale. Samtidig skal de være forankret i norsk samfunnsliv. Universitets- og høgskolesektoren har også et lovpålagt ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk fagspråk. Dette kan skape språklige dilemmaer.
 - Når bruke norsk og når bruke engelsk?
 - Når bruke parallellspråk? Og hvordan?

Hvorfor en veiviser for gode språkvalg?

- Universitetene og høgskolene skal være internasjonale. Samtidig skal de være forankret i norsk samfunnsliv. Universitets- og høgskolesektoren har også et lovpålagt ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk fagspråk. Dette kan skape språklige dilemmaer.
 - Når bruke norsk og når bruke engelsk?
 - Når bruke parallellspråk? Og hvordan?
- Veiviseren er ment som hjelp til å løse disse språklige dilemmaene!

Hva omfatter veiviseren?

- 10 råd om hvordan balansere mellom engelsk og norsk språk og sikre god kvalitet i
 - undervisning
 - forskning
 - formidling
 - administrative tjenester

Vegviser for gode språkval
på universiteta og høyskolene våre

medvitne språkval • kompetanseheving • kvalitet

Undervisning

- Studietone måler både norsk og engelsk i alle fagområder.
- Studietone er et viktig middel for den språklige kompetansen til eksaminerte.
- Studietone er et viktig middel for den språklige kompetansen til eksaminerte.
- Studietone er et viktig middel for den språklige kompetansen til eksaminerte.
- Studietone er et viktig middel for den språklige kompetansen til eksaminerte.

Forskning

- Engelske forsker for norsk samfunnsforskning.
- Norske forsker for engelsk samfunnsforskning.
- Samarbeid og utveksling er avgjørende i Norge.
- Norsk språk er viktig i alle fagområder.

Formidling

- Formidling og kommunikasjon er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Språk er et viktig middel for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Språk er et viktig middel for å sikre god kvalitet i alle fagområder.

Administrative tjenester

- Administrative tjenester er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Administrative tjenester er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Administrative tjenester er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.

Møte og sosiale sammenhenger

- Møte og sosiale sammenhenger er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Møte og sosiale sammenhenger er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Møte og sosiale sammenhenger er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.

Studentar

- Studentar er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Studentar er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Studentar er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.

Vitskapleg tilrettelegging

- Vitskapleg tilrettelegging er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Vitskapleg tilrettelegging er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Vitskapleg tilrettelegging er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.

Administrativ tilrettelegging

- Administrativ tilrettelegging er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Administrativ tilrettelegging er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Administrativ tilrettelegging er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.

Språkpolitiske retninglinjer

- Språkpolitiske retninglinjer er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Språkpolitiske retninglinjer er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Språkpolitiske retninglinjer er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.

Koordinering av språktjenester

- Koordinering av språktjenester er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Koordinering av språktjenester er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.
- Koordinering av språktjenester er viktig for å sikre god kvalitet i alle fagområder.

Med et blikk på både kvalitet og kompetanse

Hva omfatter veiviseren?

- 10 råd om hvordan **balansere mellom engelsk og norsk språk og sikre god kvalitet i**
 - undervisning
 - forskning
 - formidling
 - administrative tjenester
- råd om tiltak for å **ivareta og utvikle norsk fagspråk, inkludert terminologi**

Hva omfatter veiviseren?

- 10 råd om hvordan **balansere mellom engelsk og norsk språk og sikre god kvalitet** i
 - undervisning
 - forskning
 - formidling
 - administrative tjenester
- råd om tiltak for å **ivareta og utvikle norsk fagspråk**, inkludert terminologi
- tips til hvordan dette gjøres ved andre institusjoner i Norge og Norden

Hva omfatter veiviseren?

- 10 råd om hvordan **balansere mellom engelsk og norsk språk og sikre god kvalitet** i
 - undervisning
 - forskning
 - formidling
 - administrative tjenester
- råd om tiltak for å **ivareta og utvikle norsk fagspråk**, inkludert terminologi
- tips til hvordan dette gjøres ved andre institusjoner i Norge og Norden
- lenker til **nyttig litteratur**

Hva omfatter veiviseren?

- 10 råd om hvordan **balansere mellom engelsk og norsk språk og sikre god kvalitet** i
 - undervisning
 - forskning
 - formidling
 - administrative tjenester
- råd om tiltak for å **ivareta og utvikle norsk fagspråk**, inkludert terminologi
- tips til hvordan dette gjøres ved andre institusjoner i Norge og Norden
- lenker til **nyttig litteratur**

Veiviseren finnes på <http://www.sprakradet.no/uh>

Våre råd til Universitetet i Oslo

Våre råd til Universitetet i Oslo

- Aktiv bruk av det språkpolitiske dokumentet og **forankring av språkpolitisk arbeid** i institusjonens overordna strategi

Våre råd til Universitetet i Oslo

- Aktiv bruk av det språkpolitiske dokumentet og **forankring av språkpolitisk arbeid** i institusjonens overordna strategi
- Opprett en **språkkomité** som lager handlingsplan og har ansvar for at de gode prinsippene i språkstrategien blir satt ut i praksis

Våre råd til Universitetet i Oslo

- Aktiv bruk av det språkpolitiske dokumentet og **forankring av språkpolitisk arbeid** i institusjonens overordna strategi
- Opprett en **språkkomité** som lager handlingsplan og har ansvar for at de gode prinsippene i språkstrategien blir satt ut i praksis
- Gjør årlige **vurderinger av måloppnåelse** på området

Våre råd til Universitetet i Oslo

- Aktiv bruk av det språkpolitiske dokumentet og **forankring av språkpolitisk arbeid** i institusjonens overordna strategi
- Opprett en **språkkomité** som lager handlingsplan og har ansvar for at de gode prinsippene i språkstrategien blir satt ut i praksis
- Gjør **årlige vurderinger** av måloppnåelse på området
- Sørg for å **forankre ansvaret** for å gjøre de kloke språkvalgene på alle ledernivå i organisasjonen – både i faglig og administrativ ledelse

Våre råd til Universitetet i Oslo: Undervisning

Våre råd til Universitetet i Oslo: Undervisning

- Over 90 % av studentene ved norske utdanningsinstitusjoner skal ut i det norske arbeidslivet.

Våre råd til Universitetet i Oslo: Undervisning

- Over 90 % av studentene ved norske utdanningsinstitusjoner skal ut i det norske arbeidslivet.
- NHOs kompetansebarometer – **språk er viktig kompetanse** når næringslivet ansetter nye medarbeidere.

Våre råd til Universitetet i Oslo: Undervisning

- Over 90 % av studentene ved norske utdanningsinstitusjoner skal ut i det norske arbeidslivet.
- NHOs kompetansebarometer – **språk er viktig kompetanse** når næringslivet ansetter nye medarbeidere.
- **Språk og innlæring** er tett knyttet til hverandre

Våre råd til Universitetet i Oslo: Undervisning

- Over 90 % av studentene ved norske utdanningsinstitusjoner skal ut i det norske arbeidslivet.
- NHOs kompetansebarometer – [språk er viktig kompetanse](#) når næringslivet ansetter nye medarbeidere.
- [Språk og innlæring](#) er tett knyttet til hverandre

Våre råd til Universitetet i Oslo: Undervisning

- Over 90 % av studentene ved norske utdanningsinstitusjoner skal ut i det norske arbeidslivet.
- NHOs kompetansebarometer – **språk er viktig kompetanse** når næringslivet ansetter nye medarbeidere.
- **Språk og innlæring** er tett knyttet til hverandre
- Bruk **læringsutbytteomtalen** til å spesifisere hvilken språklig kompetanse – skriftlig og muntlig – studentene skal ha når de er ferdige – *både* på programnivå og på emnenivå. Dette stiller krav til hver enkelt emneansvarlig, og vurderingsformene må spegle kravene i omtalen.

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på tospråklig kompetanse!

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på tospråklig kompetanse!

- Sats på å [heve den tospråklige kompetansen](#) til de ansatte

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på tospråklig kompetanse!

- Sats på å [heve den tospråklige kompetansen](#) til de ansatte
- Dette gjelder både internasjonalt ansatte som trenger norsk, og norskspråklige (og internasjonalt ansatte) som trenger engelsk.

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på tospråklig kompetanse!

- Sats på å [heve den tospråklige kompetansen](#) til de ansatte
- Dette gjelder både internasjonalt ansatte som trenger norsk, og norskspråklige (og internasjonalt ansatte) som trenger engelsk.
- Sett [spesifikke krav til norskkompetanse](#) på et visst nivå (for eksempel nivå C1 i felles europeisk rammeverk for språk) innen en viss periode.

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på tospråklig kompetanse!

- Sats på å **heve den tospråklige kompetansen** til de ansatte
- Dette gjelder både internasjonalt ansatte som trenger norsk, og norskspråklige (og internasjonalt ansatte) som trenger engelsk.
- Sett **spesifikke krav til norskkompetanse** på et visst nivå (for eksempel nivå C1 i felles europeisk rammeverk for språk) innen en viss periode.
- Virkemiddel: Kakelunsj med norsk!

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på god koordinering av språktjenester

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på god koordinering av språktjenester

- Språktjenester kan være for eksempel språkkurs, oversettelsestjenester og språkvasktjenester.

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på god koordinering av språktjenester

- Språktjenester kan være for eksempel språkkurs, oversettelsestjenester og språkvasktjenester.
- Kan det være nyttig å **koordinere** dette enten for egen institusjon eller i (regionalt) samarbeid med andre? Vi tror dette vil gi bedre kontroll med både kvalitet og kostnader

Våre råd til Universitetet i Oslo: Sats på god koordinering av språktjenester

- Språktjenester kan være for eksempel språkkurs, oversettelsestjenester og språkvasktjenester.
- Kan det være nyttig å **koordinere** dette enten for egen institusjon eller i (regionalt) samarbeid med andre? Vi tror dette vil gi bedre kontroll med både kvalitet og kostnader
- Eksempel: CIP (Center for internationalisering og parallelsproglighed) ved Københavns Universitet – har språkkurs for vitenskapelig ansatte, pluss forskning på språkbruk i høyere utdanning.

Hva ønsker studentene?

-

Hva ønsker studentene?

- NSO kom i august med en resolusjon som viser at **studentene etterspør norsk fagspråk.**
-

Hva ønsker studentene?

- NSO kom i august med en resolusjon som viser at **studentene etterspør norsk fagspråk**.
- Studentene ønsker at lederne ved institusjonen oppfordrer de ansatte til å **vedlikeholde og utvikle norsk fagspråk**
-

Hva ønsker studentene?

- NSO kom i august med en resolusjon som viser at **studentene etterspør norsk fagspråk**.
- Studentene ønsker at lederne ved institusjonen oppfordrer de ansatte til å **vedlikeholde og utvikle norsk fagspråk**
- Studentene vil at det skal settes av midler til faggrupper som arbeider med **terminologi på bokmål og nynorsk**

▪

Hva ønsker studentene?

- NSO kom i august med en resolusjon som viser at **studentene etterspør norsk fagspråk**.
- Studentene ønsker at lederne ved institusjonen oppfordrer de ansatte til å **vedlikeholde og utvikle norsk fagspråk**
- Studentene vil at det skal settes av midler til faggrupper som arbeider med **terminologi på bokmål og nynorsk**
- Ved å satse på norsk språk vil UiO ha et **relevant konkurransefortrinn**: Kandidatene vil ha en kompetanse som både de og markedet etterspør.

Hva kan Språkrådet bistå med?

Hva kan Språkrådet bistå med?

- Vi **veileder** gjerne i arbeidet med revisjon og modernisering av institusjonens språkpolitikk

Hva kan Språkrådet bistå med?

- Vi **veileder** gjerne i arbeidet med revisjon og modernisering av institusjonens språkpolitikk
- Vi **møter gjerne fakultetene** enkeltvis med tilpasset informasjon om godt språkarbeid og med konkrete tips til hvordan man kan løse språkmøter i hverdagen, både når det gjelder undervisning, formidling og administrasjon

Hva kan Språkrådet bistå med?

- Vi **veileder** gjerne i arbeidet med revisjon og modernisering av institusjonens språkpolitikk
- Vi **møter gjerne fakultetene enkeltvis** med tilpasset informasjon om godt språkarbeid og med konkrete tips til hvordan man kan løse språkmøter i hverdagen, både når det gjelder undervisning, formidling og administrasjon
- Vi tilbyr **innføringskurs i terminologiarbeid** og bruk av Språkrådets **termwiki** som verktøy for terminologiarbeid. Språkrådet er også involverte i konkrete terminologiprosjekter ved UH-institusjonene

Hva vinner vi som samfunn?

Hva vinner vi som samfunn?

Kandidater som er enda bedre kvalifiserte og ansatte som er godt språklig integrerte i det norske samfunnet

Hva vinner vi som samfunn?

Kandidater som er enda bedre kvalifiserte og ansatte som er godt språklig integrerte i det norske samfunnet

Godt fagspråk og god terminologi til bruk i å forenkle og forbedre samfunnet vårt, og til bruk i språkteknologi

Hva vinner vi som samfunn?

Kandidater som er enda bedre kvalifiserte og ansatte som er godt språklig integrerte i det norske samfunnet

Godt fagspråk og god terminologi til bruk i å forenkle og forbedre samfunnet vårt, og til bruk i språkteknologi

Bidra til den offentlige norske samtalen på alle viktige fagfelter og være med i et felles løft for å sikre at forskningsresultater har høy status, troverdighet og relevans i den norske offentligheten.